

AZ IDŐ

SZÉPIRODALMI, MŰVÉSZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HAVI FOLYÓIRAT.

Szerkeszti és kiadja

DR. KÁLLAI EMIL.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Traub B. és Társa

könyvkereskedésében, Szeged.

Telefonszám : 26.

Előfizetési ár:

Egész évre 6 korona.

Fél évre 3 korona.

Egyes szám ára 60 fillér.

Becsületbiróság.

MOLNÁR FERENC.

I.

Volt egyszer két katonatiszt, az egyiket Sósnek hívták, ez főhadnagy volt, a másiknak Szitnyay volt a neve s a kapitányi rangban szolgált a hazát. A pénz, amely nagy körforgásairól ismeretes a nemzetgazdák előtt, mindig kikerülte őket, a forgalom mindig mellettük, fölöttük vagy alattuk haladt el, rajtuk keresztül soha.

A kis szobát, amelyben laktak, közösen fizették. De a rangkülömbőség, mely köztük volt, ezt a viszonyt a világ előtt módosította, úgy, hogy Sós főhadnagy így szokta mondani:

— A kapitány úrnál lakom...

A kapitány e miatt néha kissé gène-ben is érezte magát, de azután belenyugodott. Sós főhadnagynak pedig részben mindegy volt, hogy mit hisz a szobáról a világ, részben pedig olyan nagyon szerette a kapitányt, hogy szívesen cedálta rá a házigazdai szerepet.

Sós főhadnagy szelid férfi volt. Szitnyay kapitány pedig verekedő ember. Sós született gyalogsági tiszt volt, Szitnyay ellenben huszárnak született s ezt fájdalmasan érezte a gyalogságnál, ahová áthelyezték. Sós minden este fél tizkor feküdt le, Szitnyay hajnalban járt haza. Sósnek ami kis pénze volt, az összehajtogatva, rendben huzódott meg a tárcájában, míg Szitnyay ötösei galacsinokká gyürve, hatosok, villamos-jegyek, fogpiszkálók és maradék-ceruzák közül kerültek elő, amikor levetkőzött. Sós egy jó módu polgári leánykának udvarolt s elakarta venni, Szitnyaynak meg barátnője volt, még pedig egy orfeumi spanyol lány. Szitnyaynak minden komolyabb ügyét Sós intézte el, még a fehérműjére is ő ügyelt, de Szitnyay mégis azt hitte, hogy ez a csendes kis főhadnagy az ő árnyékában meghuzódva éldegél. De mindenekfölött szerették egymást s a nagyobbik adag Sós szívében lakozott.

II.

Történt, hogy egyszer hajnalban, ahelyett mint szokott, lábujjhegyen jött volna haza a kapitány, lármásan állított be a kis szobába és gyertyát gyújtott. Azután rákiáltott az alvó főhadnagyra.

— Te!

Az fölriadt s mire kinyitotta a szemét, Szitnyay már három darab százashankót tartott az orra elé. Kissé kapatos volt, hát igen tömören fejezte ki magát, mondván:

— Pénz. Pénz.

— Igen, pénz — hagyta rá álmosan a főhadnagy s nem aludt tovább, mint kisebb összeg láttára tette volna, hanem megkérdezte:

— Hol vetted?

A kapitány vigan felelt:

— Izraelitától vettem, becsületért.

— Hogy-hogy?

— Becsület szóra adta, december elsejéig. Kell?

— Nem kell — mondta Sós és ezek után tovább aludt.

A kapitány pedig ezek után letette a bankókat az éjjeli szekrényre, gondosan rárakta az aprópénzét, a zsebkését, a fogpiszkálót és a szivarszipkát, a babszemnyi maradékeruzát és a szakaszjegyet, amivel haza jött, mert már járt a villamos. Aztán ledobta magáról a ruhát, belezuhant az ágyba és rögtön elaludt.

Juannita — mert így hívták a spanyol leányt — már másnap délben gondjaiba vette a pénz egy részét. A másik részét este vette gondjaiba. A déli felét a divatáru kereskedő kapta, az estélit a főpincér és a cigány. Az izraelita, aki adta, csöndesen ült egy pikoló mellett a kávéház tulsó sarkában s e látvány dacára is nagy nyugalommal gondolt a terminusra. A kapitány meg hazament.

A főhadnagy ébren volt, de úgy tett, mintha aludnék. Fél-szemmel nézte, hogy vetkőzik a társa. A zsebek kiürítésének momentumánál kettőzött figyelemmel nézett. Aztán a vánkos és a dunna közt csöndesen csóválni kezdte a fejét. Ugy történt, ahogy sejtette. A kapitány mindent ellumpolt.

Sós nem tudott elaludni. A kapitány helyett ő gondolt nyugtalanul a terminusra és az izraelitára. Hogy lesz, mint lesz, nem tudta. A sok bizonytalanságból azonban biztos sejtésként meredt elébe az a tudat, hogy a kapitány még november harmincadikán nem fogja tudni, honnan veszi elsejére a háromszáz forintot. „Szegény fiu“ — gondolta s nézte, amint nyitott szájjal aludt, fődötlen mellel, mert az összes hallóingein nem volt együttvéve két gomb.

— Hm — mondta magában — ha én összegyűjteném addig neki ezt a pénzt...

Azután elmosolyodott, ez oly lehetetlennek látszott. Megint gondolkozott egy kicsit. Aztán nagyra nyitotta a szemét.

— Hm — mondta ismét — ha én összegyűjteném neki, de az övéből!

És megint elmosolyodott, de most azért, mert tetszett neki az idea. Minden éjszaka elcsenni az éjjeli szekrényről egy kis pénzt, összerakni s december elsején átadni neki három darab százast. Már el is képzelte, mily nagy öröme lesz ez a kapitánynak. Hogy fog jönni november végén:

— Miklós, mit csináljak, honnan vegyem, kitől kérem?

Erre ő vállat fog vonni s hagyja, hadd kinlódjék még egy fertályóraig. Aztán szigorú prédikációt fog neki tartani a könnyelműségről s csattanó gyanánt átadja neki a három százast, elmondván, hogy tőle lopkodta el, éjszakáról-éjszakára s hogy ebből tanulja meg: mily jó félre rakni a legkisebb összeget is.

Igen, így is fog cselekedni. És már föl is kelt, oda is lopódzott az éjjeli szekrényhez s elvette az egyik gyűrött ötöst. A szíve dobogott ennél a műveletnél s mikor visszabújt az ágyába s párnája alá dugta az ötöst, csendesen mormolta a dunnába:

— Loptam...

LERCH OSZKÁR tollrajza.

Galamb-, nyúl- és baromfikiállítás Szegeden.

Nevetett rajta, tetszett neki az ötlet, jól esett a szívének a gondolkodás e furesa módja.

És így tett nap-nap után. Megvárta a kapitányt s amikor az elaludt, elvett a szekrényéről egy kis pénzt. Hol két forintot, hol csak két hatost, de volt nap, amikor ötösbankó is akadt. A pénzcseke szépen gyűlt, most már biztosra lehetett venni, hogy a terminusra meglesz az összeg. Október közepén már százhetven forint volt s november elején kétszázhusz.

November nyolcadikán a kapitány csupa ezüstpénzt hozott haza. Ugy látszik, valahol csak ezüstöt tudtak vissza adni neki egy tizesből. Volt vagy nyolc forint. Sós odalopódzott, megszámlálta s úgy apreciálta az összeget, hogy ebből két forintot és néhány hatost, sőt hat krajcárt is el lehet venni, mert oly takarékos gondolkodású ember volt, hogy még a krajcárokat sem vetette meg. A forintok azonban csörrentek a márványon, amint elvette őket. Hirtelen az alvó kapitányra nézett s örömmel konstataulta, hogy a csörrenés nem ébresztette fel. Elvitte a zsákmányt és elaludt.

De a jó isten úgy akarta, hogy csalódott legyen. A zörrenésre felébredt a kapitány s éppen akkor nyitotta ki a szemét, amikor Sós visszafelé ment, az ágyába. Nagyot nézett, a pénzére pillantott s egyszerre nagy ürességet érzett a szívében. A szemét azonban lehunyta és így gondolkozott:

— Ez a szegény fiu most ellopott tőlem egy pár forintot. Ki tudja, mióta lop. A multkor is úgy rémlett, mintha három ötöst hoztam volna haza s reggel csak kettő volt. Szegény, szerencsétlen fiu...

Izgatta a dolog, mivel esküdni mert volna eddig a Sós korrektségére. De lassankint szívében is megbocsátott neki, mert tudta róla, hogy özvegy édesanyjának minden elsején küld vidékre pénzt. Azért még se hitte volna róla sohasem... És még egy félóra múlva is — mert nagyon izgatta a dolog — sajnálta, csak sajnálta a szegény kis főhadnagyot s szinte örült, hogy őt lopta meg és nem mást, aki felugrott volna az ágyából és megfogta volna a nyakát. Az élet a csalódások hosszú és keserű sorozata — gondolta — s egy sóhajással eltemette a kis főhadnagyot.

III.

November huszadikán együtt vacsoráztak a vendéglőben a tisztek. Akkor már csak tizenöt forint hiányzott a háromezréhez. Voltak vagy huszan és nagy volt köztük a vigság. Az egyikük egy hordó bort kapott a Bácskából, ezt itták meg, stoppelgeldet fizettek érte. Amikor már egy kicsit a fejükbe szállt a fehér bor, egymás szeretőiről beszéltek. Juannita, a fekete spanyol leány sok dicséretet kapott. Többen kijelentették, hogy irigylik Szitnyay kapitányt. Ez mosolyogva ült a helyén s Juannita csodás fehérségű vállaira gondolt, kis puha fehér kezére és izmos táncosnőlábára, mert igazi katona lévén, még a nőben is megbecsülte az izmokat.

— Csak egy baja van — mondta egy szőke kapitány. — Nem tetszik nekem, hogy van egy zsidaja...

Ez nagyon kellemetlen pont volt. Többször beszéltek már arról, hogy Juannitát a Lipótváros egy vidáméletű bankdirektora pártfogolja s hogy egy császári és királyi századoshoz nem illik az amant de coeur szerepe. Tehát csönd lett, mert a fiatalok nem mertek szólni, az öregek pedig jobbnak látták nem beleavatkozni a szíviügyekbe.

— Én nem tenném — mondta a szőke kapitány. — De azért nem baj.

Lassan mégis megindult a vita, de Szitnyay már dühös volt. Azokra is dühös volt, akik védték. Kinek miköze az ő szeretőjéhez? Az egyik tiszt tréfásan Juannita egészségére ivott, hát fanyar mosolygással ő is koccintott.

De a szőke kapitány, aki már részeg volt, erőnek erejével be akarta bizonyítani, hogy igaza van. Előfogta Sós főhadnagyot.

— Te megtennéd?

Amilyen becsületes és gavallér fiu volt, Sós őszintén és nyugodtan mondta:

— Nem én.

— Sós úr nem tenné meg? Pfuj!

Csönd lett. Sós elpirult és csöndes, de egy kicsit reszkető hangon mondta:

— Nem tudom, kapitány úr, miért mondod ezt ilyen...

— Pfüj! — ordított a kapitány s felállt, de úgy, hogy feldőltek a borospoharak és mögötte hanyatt esett a szék. — Sós mondja ezt? Sós egy tolvaj!

A főhadnagy hátradőlt a székén és megfogta az asztalt. Akkor kis idő alatt, amennyi egy pillanatnak a századrésze, átvillant a lelkén az az érzés, hogy ezt soha semmi nem mossa le róla. Fölkelt és elment. S mintha a hangokat magával vitte volna, egyszerre tökéletes csend lett az asztalnál. A pincér fölemelte Szitnyay székét s a kapitány leült.

— Ez mer beszélni? — mondta hörögve a felindulástól. — Becsületre akar tanítani és éjjel a pénzt lopja a nachtkaszlimról.

IV.

Az ügy egy kicsit elhuzódott, mert Szitnyay nem akart verekedni. A becsületbíróság összeült s aki a katonákat ismeri, annak magyarázni se kell, hogy miért vették el haladéktalanul a kard-bojtot Sós főhadnagytól.

— Először is — mondta az ülés után a kaszánya udvarán az ezredes — még ilyen ostoba védekezést életemben nem hallottam. És másodszor még tréfából sem szabad lopni.

A kétszáznyolcvanöt forintot, amit Sós főhadnagy a becsületbíróság asztalára letett, a szegényeknek adták. Az izraelita ujévig meghosszabbította a terminust, sőt újabb ötven forintot adott a kapitánynak. És a jómodu polgári leány fájdalmas könnyek közt ezt mondta az apjának:

— Én még így is hozzámegeyek, apám.

De az apja, aki városi bizottsági tag volt és az iskolaszék elnöke, szigorúan mondta:

— Azt nem.

Egy pillanat.

KÚN JÓZSEF.

Villám cikázik át az éjen:
Kigyul a táj a futó fényen
S amit a tiszta napvilágnál
Mindig csak elmosódva láttál:
A komor éjből kiragadva,
Feléd villan egy pillanatra.

Lázás, homályos küzdelemben
Előre törsz vakon, szünetlen,
De néha egy-egy pillanat
A forgatagból kiragad
S riadtan, szívdobogva látod,
Mi dőre minden vágyad, álmod.

Egyszer régen, jogászyerek koromban meglátogattam a nagybátyámat, aki akkor fiatal alügyész volt egy alföldi városcában. Horti, a nagybátyám, csak tíz évvel volt idősebb nálam, de tán még ez a korkülömbőség sem látszott meg rajtunk. Az arca üde és ráncatlan volt, akárcsak az én husz éves ábrázatom. Csak azok tudják így megőrizni az arcuk ifju üdeségét, a kik mértéktelenül szeretik önmagukat. Pedig Horti jó szívü fiu volt, érzelmes is. De önmagát szerette legjobban az egész világon. Nem hogy az életét semmiért a világon és senki fiáért föl nem áldozta volna, de rózsás, vonzó arcának még egy vonalát is semmiféle szenvedelem eltorzítani nem tudta. A homlokát össze nem ráncolta soha, az ajkat sem haragban, sem gunyban, sem fájdalomban félre nem vonta. Ugy látszik, örökké fiatal és szép akar maradni, felsőbbrendű, gögös közömbösséggel uralkodni embereken és helyzeteken. Akkoriban éppen házasodni készült, szép leány volt a menyasszonya és főleg nagyon gazdag, mert Horti bátyám, elegáns kedvtelései révén, fölig el volt adósodva.

Délben érkeztem meg a sáros kis városba. Együtt ebédeltem a bátyámmal, de délután magamra maradtam, mert Hortinak dolga volt a hivatalában. Becsattangoltam az egész várost s a kihalt utcák rettentő csöndje és halálos unalma ránehezedett a lelkemre. Ez a halott, eseménytelen némaság, ez a tom nyugalom, ez az elkábító üresség szinte beteggé tett és elhatároztam, hogy másnap vissza utazom.

De másnap reggel azt mondja a bátyám, hogy ki kell menni a tanyára egy gyilkosság ügyében. Vele tartok-e? Kaptam az alkalmon.

Könnyű vadászkocsin mentünk ki. A vizsgálóbíró már előre ment. Jóllehet csak öt-hat kilométernyire volt a kérdéses tanya a várostól az agyagos, sártól szinte járhatlan uton mégis vagy két óra hosszáig kinlódtunk, a mig kiértünk. Az utunk szomorú tarló közt vitt el, mely fölött piszkos, sárgás színű köd lebegett . . .

Az eset a következő volt. A tanyáról két héttel ezelőtt eltűnt egy leány, aki szeretett Kunszabót, a tanya fiatal gazdáját. A gazda azt mondta, hogy a leány elment a szentpéteri vásárra és azóta nem tért vissza. A csendőrség nyomozott. Megtudta, hogy Kunszabó házasodni készül, feleségül veszi a szentpéteri gazda molnár leányát és hogy e miatt a hetyke, könnyűvérű fiatal gazda ujabban sokat civódott eltűnt kedvesével, a kit el akart zavarni magától. A csendőrök szénézték a tanyában. Az udvar, az istálló földjét összeszurkálták szuronyokkal s a kocsiszinben puha földre találtak. Elő az ásóval! Tíz perc múlva megtalálták az elásott leányt, a kinek baltával volt széthasítva a koponyája.

Most ott állott a gyilkos a tetem fölött, a bíró és az ügyész előtt. Vallott. Egykedvűen, nyugodtan beszélt el borzasztó tettét. Elvégezték a formáságokat. Kunszabót megvasalták és szuronyok közt beakisérték a városba. A tetemet is föltették egy szekérre és behozták szintén, boncolás céljából.

Mi is visszatértünk a városba. Én fáztam, borzadtam, undorodtam. Horti meg egyre azon csodálkozott, hogy mily nyugodtan tudott a gyilkos két hétig aludni abban a tanyában és hogy egykedvű lépéssel naponta hány-szor elmehetett az elásott áldozat fölött!

Mikor hazaértünk, János, egy esetlen, lusta parasztlegény, a kit a bátyám inasnak alkalmazott, jelentette, hogy egy nő várja Hortit a dohányzó szobában. Beléptünk. Sötét ruhás, halavány teremtes kucorgott a diván sarkában. Horti kedvetlenül mosolygott és engem betuszkolt a hálószobába, melyet szárnyas üveges ajtó választott el a dohányzótól. Nem tehetek róla, majdnem minden szót hallottam.

- Visszahoztam a leveleidet — szólt a leány.
- Köszönöm . . . te jó vagy . . . felelt a bátyám.
- Most add vissza az én leveleimet . . .
- Bocsás meg, Anna, de nem találom a leveleidet . . .
- Elkallódtak?

— El.

— Hát Isten veled, Károly . . . Isten veled! Hát csakugyan igaz? Nem tudom, nem tudom hinni.

— Anna, légy belátással, hiszen te oly okos teremtes vagy. Nézd, meg kell nősihőm, kell, kell, mert különben elpusztulok. Ne haragudjál, Anna, nem tehetek másként.

— Akkor Isten áldjon! Nézd, Károly, nem mondom, hogy megölöm magam. Minek is? Meg vagyok így is ölvé, a lelkem már halott és oly mindegy, hogy a testem mikor megy utána! Ma-e, vagy holnap?

Lépés hangzott, majd néhány halk szó, a melyet nem értettem meg, aztán ajtócsapódás hallatszott. A leány elment. Beléptem a szobába.

A bátyám ott állt a cserépkályhánál, a melyben vígan lobogott a tűz a nyitott kályhaajtón papiroscomót dobott a sisterső parázs közé. A levelei voltak, a melyekben bizonyára tüzesen és ábrándosan esdekelt valamiért, a mi még akkor szent és drága volt szemében. A láng föllobogott és megemésztette lassan a papirost. A bátyám ott állt és nézte fanyar arccal, aztán a vaspiskálóval szétkotorta a papiros hamvát és becsapta a kályhaajtót.

Leült az asztalhoz. Hátát a szék támlájához nyomta és nyújtózott egy hosszut. Aztán fölvetett az asztalról egy cigarettát és rágyújtott. A füstöt kéjesen fujta ki és arckifejezése egyszerre gondtalanná, szinte vidámmá változott.

— Gyujts rá, kölyök! — szólt rám jókedvűen.

Rajtam meg hirtelen valami hideg borzalom szaladt át: a szemem előtt fölillant a tanyai gyilkos egykedvű arca és — lehet, hogy tán csak képzelődtem — de én ezt az arcot megdöbbenően hasonlatosnak találtam e percben a bátyám ábrázatához . . .

Életkeresés.

DR. DOMOKOS LÁSZLÓNÉ.

Vágyom utánad. Odakünn lassan eloszlik a világosság. Az alkony mind hosszabb, különösebb árnyékokat vet a falra. Vontatottan huzódnak, másznak följebb, míg végre egyforma sötétté lesz minden: a fehér ágyam a sarokban, kis íróasztalom sok karcsu vázája, kócos fejű chrisantimája, fehér boccarás kicsiny kerevetem és rajta én és a lelkem.

Egyedül vagyok és valami vigasztalan elhagyatottság borul reám. Talán a lelkem fáradt, vagy csak most ébred életre.

Vágyom utánad, hogy megfogjam a kezed és valami meleget, színeset érezsek a közelemben. Talán a hangodat is szeretném hallani . . . Olyan észbontóan szomorú ez a hallgatás, melyből most egyszerre, először, nekem idegen hangok akarnak felébredni, hogy a lelkemet háborítsák.

Mert valami különös hullámozás, háborgás van bennem és én félek magamtól. Utánad vágyom? Talán csak egy embert akarok, akihez szólhatok, hogy ne halljam annak az ijesztő némaságnak a beszédét, — vagy talán csak azért akarlak, mert elhitették velem, hogy te közelebb állsz hozzám, mint más, mert veled egy egész életet kell átélnem.

De nem, — még sem, — ne jöjj hozzám. Hideg, nyugodt arccal lépnek be, lehajolnál és megcsókolnál a kezem . . . Talán a homlokomat is. Pedig most ezt nem bírnám már el. Elűznéd az életteleniségeddel azt a forró, nyugtalan lángot, mely bennem most ég, melytől hullámba szökken a vérem.

Most más akarok. Most már más látok. Valami forrongó, csodás, új világot, — itt a lelkemben.

De hát eddig éltem-e vajjon?

Hétköznapiak, szürke, örökös, tompa hétköznapiak. Egy végnélküli, érzéketlen álom. Szín és fény és hang nélkül. Én nem voltam, mert magamról nem tudtam. Ebben az egyhangú keretben emberek mozogtak: a szüleim, — nem éreztem soha, hogy velem vannak — és a vőlegényem, aki egy napon

jött, sima mosollyal, nyugodtan és én megtudtam, hogy szürke, egyforma napjaimnak új keretük lesz és két idegen ember helyett egy lesz távol a lelkemtől. Ezt természetesnek találtam. Nem nyerek és nem veszitek vele semmit. És a szüleim, akik csak engedelmeskedni és nem szeretni tanítottak, így kívánták.

De most, most valami megrázta a lelkemet. Hatalmasan, erősen és parancsolóan. Most már nem tudnék beszélni veled könyvekről, színházról, kinos-untalan. Most a lelkem lángjait szólatatnám meg végre és ami sima arcodat ijedtté változtatná, az valami vad, lángoló, kusza melódia volna. Életre ébredt panaszos lelkem beszélne.

A villanyoson mentem. Először és egyedül. Kiváncsian, mint ahogy az ember néha lehajlik az út porába, hogy megnézzé a férgek mindennapi életét. Aztán tovább megy és lerázza cipője sarkáról a port. Velem szemben két egészséges, erős ember ült. Egy férfi és egy asszony. Közel ültek egymáshoz és az arcukon valami különös derű volt; fény, vagy glória? Nem tudom. A férfi halkán mondott valamit az asszonynak. Nem hallottam, hogy mit, de a levegőben valami különös rezgést éreztem. Meleg és lágy volt a hangja. Az asszony pedig szőke, édes, sugárzó arcát feléje fordította és felnevetett röviden, tisztán, önfeledten.

Én még így sohasem nevettem, sem az anyámat, barátnőimet így nevetni nem hallottam. Valami ettől úgy zokogott a lelkemben. A férfi barna ember volt, szép szabályos vonásokkal. Az én emberéimnek halottian nyugodt, élettelen arcán nem láttam azt soha, amit rajta. Gondolat volt rajta és érzés és indulat és szenvedély. Élet volt az arcán, — igen élet. Valami lázongó türelmetlenség volt az ajka körül, amint a villanyost siettetni szeretne volna. Csodás szemével mindig az asszonyra nézett és a tekintetében botrányosan puha, meleg, imádó érzés volt. Megmozdult és életre ébredt tőle a lelkem. Ugy szerettem volna szótlán tekintetük lágy poézisét magamba szívni...

A házuk puha szőnyeges, fehér lépcsőjén megcsapta szívemet ott-honom fagyos lehelete.

Ők most haza értek, valahol egy kicsiny, meleg szobába. Mit is tehetnek most? Önfeledt, ragyogó mosollyal az asszonyka szeliden az emberéhez simul és ajkuk valami elgondolhatatlanul gyönyörű, forró csókba olvad. Milyen forró lehetett annak a férfinak a csókja! Az asszonyka lelke bizonyosan beléremeg. Aztán megkérdi tőle, hogy szereti-e igazán, pajkosan és kedvesen kérdi, a felelet büszke, biztos tudatában.

Behunyom a szemem és álmodom arról a csókról. A kályha fényét hosszú, vörös sávban veti a földre. Vörös és sárga fényfoltok játszadoznak, kergetik egymást-előtte; el-eltűnnek, majd gyors lobogással táncolni kezdenek.

Most már fojtogatja, fullasztja bennem a lelket ez a fagyos levegő. Menni vágyom ki a napsugaras, fényes valóság felé...

Arcomat, hajamat előntené a napfény. Szembe mennék vele és fölemelt fejjel feléje tekinténék. Valahol érett, sárga kalászkok között vezetne az utam, vagy vadvirágos réten, hol lépteim alatt összeborulnának és széthajlanának az apró, tarka virágok. Melegséget lehelne ki körülöttem minden és én csak azt keresném a derült, tiszta égben, a sárga kalászkok és piros pipacsok erős, meleg színében. Ott, abban a fényben és ragyogásban, élettelijs, üde levegőben kell, hogy ráakadjak a páromra.

Valahol a tenger partján, verőfényes, sárga homokon fehér-falu kicsiny ház volna a fészünk. Ott a természet élete hatalmasan, erősen, lüktet. Csodásan szép a tenger szintelen életnyilvánulása. Mikor lélekzik nehezen, sóhajtasz-szerűen, mikor mosolyog üdén, gondtalanul, vagy lázong szenvedélytől, indulattól remegve, mikor viharzik, vagy mikor álmodik: szeliden, nyugodtan, csendesén, mint egy nagy, játékaiban kifáradt gyermek. Ott szenvedélytelen hidegség nem fojtogatja majd a lelkemet.

Széles, alacsony ablakunkon beáramlik majd a tenger levegője. Virág-illatot és napsugarat hoz majd magával. A ablaknak támaszkodva nézek ki és várom a párom.

A csillogó habokat lassan szintelen szürkesség borítja be, az én remegő, vágyakozó lelkemet pedig lázongó, nyugtalan türelmetlenség. Akkor beborul-

nék arccal fehér szőnyeges nyugágyunkra. Homlokomat a két kezembe fektetném és hullámzó vérem minden kis cseppjével a lépteidet lesném, én párom.

Te halkan és nyugtalanul jönnél. Szárnyaira venne a szenvedély. Éreznéd a párod hívó szavát, követelő vágyát, éreznéd messziről a szíve remegését és remegne tőle a lelked. Odaborulnál reá. Behunyt szemeit, mélyen lélegző, forró ajkait halk, lágy csókokkal borítanád. És megölelnél erősen, melegen és a szemedben, ahogy reám tekintnél az a bársonyosan puha, könnyörgő melegség volna, amit már egyszer láttam...

A sarokból piros lámpa fénye vetődne arcodra, féloldalról. Kiemelné arcéled nemes vonásait, mélyen fekvő szemed égő tüzét. Piros fény ömlenék el a fehér nyugágyon, melyen ülsz és a földön álló nagy vázákban álmodozó virágos ágakon, hosszú száru, dus azaléakon. A levegő illatos volna. Behalatszanék a tenger szelid, ritmikus altatózenéje, lágy csobogásu hullámzása. Ezt hallgatnám.

Te megfognád a kezem és elindulnánk a hallgató, mozdulatlan éjbe. Elgyönyörködni kékes árnyalataiban, sokféle színeiben, fák és bokrok bizonytalan körvonalaiban. Valami bizonytalanság volna mindenben. Az égnek rejtelmes színei összeolvadnának a föld különös árnyékaival és képeivel és mi úgy járnánk, mintha nem volnánk a földön. Egymáshoz simulva, szótlanul.

Feltámad előttem az élet minden szépsége. Nyugtalan vággyal járnánk a titokzatos erdőt, hatalmas fáit suttogását hallgatva. Aztán magas hegyek

LERCH OSZKÁR tollrajza.

Gyermeknap Szegeden.

lejtőjén haladnánk lefelé és látnánk az ég keremén velünk szemben csodás színek kíséretében feljönni isteni fényben és ragyogásban a napot.

Keresnénk mindenfelé a szépet. Egyszer ott járnánk, ahol örökké derült szívek ölelnék körül a lelkemet, máskor ott, ahol, hideg egyformaságba olvadnának a színhatások, valahol éjszaken, ahol ezüstös színű a tenger és az ég és közöttük fehér és szürke madarak némán komoran suhannak tova...

Aztán hatalmas havasokat járnánk, fent a legmagasabb csúcson hideg levegő csapná meg arcunkat. Orkán támadna. Földig hajladoznának a fák, recsegve-ropogva törnének össze; a port felkapná és dühöngve kapná szét a levegőben a szél. Hatalmas cseppekben, zugva és süvöltve szakadna a zápor, fekete fellegek borítják az eget, szikladarabok megindulnának és dörögve rohannának le a völgybe, villámok világítanak meg a szörnyű képet, — és mi ott állnánk ketten, kicsiny és gyöngé emberek a világ elemeinek harcában, egymást átkarolva, nyugodtan és mosolyogva.

Vagy elmennénk valamerre nagyvárosoknak zajos utcáiban. Esőtől nedves és fényes kövezet visszatükrözné élesen, az ivlámpák kékes fényét. Emberek merülnek fel és tűnnek le. Hullámszik, mozog az élet. Keresztül futnak majd a népes utcákon és szembejönnek majd velünk sápadt, szintelen, élettelen arcok. A multnak árnyai, mert a lelkük szegény.

És majd megkeressük azokat, akik „meglátják a fákról lepergő faleveleket” és akik megérzik, ha a nagyváros nehéz, füstös légkörbe valami eltévedt tavaszi illatot hoz a kóbor szél.

Elmegyünk az élet nehéz sorsu vándorai közé... Magasan lángoló tüzet ülünk velük körül. Vörös fénye erősen arcunkba tűz. Ők elbeszélnek a gondolataikat. Körülöttünk sötét, nehéz éjjel és csend. Csak messziről hallatszik a mozgó város élete. Elterülünk akkor a földön, hogy ott fekvé és nézzük fönt az ezernyi fényfolt révedező, rezgő, kékes csillogását. Akkor megint beszélni fog az éj, csendes, bizonytalanul, álombaringatón. És az élet mámoros gyönyörűsége és felséges komolysága, hatalmas erővel ragadja meg újra a lelkünket.

Életünk szabad volna, csapangó, kóbor és bizonytalanul színes élet. Te művész volnál, vagy poéta, vagy világcsavargó. Igen, a világ vándora, aki csak az életet keresi, igazságait és szépségeit és mi könnyelműen, isteni szabadság gyönyörűségével járnánk a világot, kóborolnánk, szeretve a szépet és a csendet és a színeket és a melegséget — és a szerelmet.

— Jó estét, Margit, álmodozik? Kis leányos, bolondos álmokat? Remélem én vagyok bennük a hős?

Kisteleki Ede.

— Munkásságának 25 éves jubileumára. —

UJLAKI ANTAL.

Én édes poétám, huszonöt esztendeje járod a rögs utat dalos ajakkal, két kézzel szórva gazdag szívednek kincseit. De sokan kidőltek a hosszú idő alatt. Sokan pedig tündöklő pályát futottak meg, hír, virág, gazdagság koszoruzta pályájukat. Te megmaradtál annak, aminek elindultál, a tiszta érzések, édes hangulatok, csöndes elmélyedések, ábrándokba olvadó filozofálások poétája.

KISTELEKI EDE.

Nyílegyenes pályádon nincsenek kitérők, a poéta sors tisztaságát, egyszerűségét fenségesebbnek találta büszke szíved a csillogásnál. Nem akartál tülekedni, nem ragadták el egyéniséged a vágyak a villamos lámpák köré való röpkedésre, sőt, mintha megvetné a tülekedőket, az irodalomnak azon új alakjait, akik csak lábbal taposnak ösvényt igazi talentum hiányában.

Ma, mikor a művészetet mozi, az irodalmat kroki, a költészetet kuplé helyettesíti, úgy tündököl nékem a Te költészeted, mint a kietlen utakon tévelygő vándornak a pásztor-tűz, mely a messziség ködén át vigasztalólag integet jóságos meleg fényével és reménykeltően világít a szomoru szürkességbe.

Utolsó mohikánja vagy annak a gárdának, mely a költészettel összeforva sohasem tudta az életet úgy magyarázni és értelmezni, amint azt az izmusok iskolája értelmezi és magyarázza, hirdetvén, hogy az életet úgy kell venni, amint adatott, „piszkosan.”

Neked a sáros, poros világ megmaradt templomnak, ahol lábujjhegyen jársz, melankólikus mosolylyal, elpusztíthatlan hittel, mindenkit szeretve és tisztelve és mindenki által szeretve és tiszteltetve. Talán kopott a ruhád, de lelednek fénye ragyog körül én édes poétám és mi megyünk utánad, a te utadon, amelynek ime mindnyájunk öröme elértél a huszonötödik esztendő stációjához.

Szomoruan való történet arról, hogy miképpen készül a tavaszi vers.

*

A Magyar Híradó tekintetes szerkesztőségének,

Csél-csap.

Tekintetes Szerkesztőség!

Közelről érdekelt és bánatosan elkeseredett lánytársaim megbizásából írom ezt a levelet, pedig a mama szigorúan megtiltotta, amikor csattanós lecke kíséretében fölfödözte az unokabátyámmal való szerelmi levelezésemet, hogy férfiaknak írjak. Dehát nekem még nem yezett el hitem és bizalmam a férfiak diszkréciójában, mint kebelbarátnőmnek: Hegyi Rózsának, akinek igen szomorú tapasztalatai vannak a férfiak titoktartása körül.

Nagy adag melanchóliával vettük tudomásul városkánk egyetlen lapjának, az Önök újságjának márc. 21-én megjelent számából, hogy az idén nem üdvözölték egyáltalában a tavaszt, amely végtére is ezen a napon köszönt be Isten és ember előtt a naptár szerint. Nagyon csodálkozunk ezen, annál is inkább, mert eddig minden esztendőben meleg tavaszi verssel köszöntötték ezt a legszebb évszakot. Nemcsak reméljük, de elvárjuk is a tekintetes szerkesztőségtől, hogy mulasztását mihamarabb pótolni fogja és már legközelebb feledékenyséjét szép tavaszi költemény közlésével jóvá teszi.

Csél-csap, 1908. március 22.

Tisztelettel

Strófa Zsófi.

*

Olló Tihamér, a Magyar Híradó segédszerkesztője, amikor felbontja s elolvassa Strófa Zsófi levelét, szó nélkül, de szemrehányó tekintettel odateszi Dal Pál asztalára, közvetlenül az órra elé, a még meg nem száradt tintával sűrűn teleírt kéziratpapír fölé.

Dal Pál, aki részben rendőri riporter, részben alanyi dalköltő s házi poéta a Magyar Híradó szerkesztőségében, hozzá van már szokva ehez a tapintatos eljáráshoz. Eltolja maga elől a levelet és írja a riportját tovább.

Olló Tihamér: Maga azt hiszi, hogy a riportja érdekli a közönséget. Maga nagyon téved. Maga most vegye elő ezt a levelet és olvassa el. Maga akkor másképpen fog kondolkozni. Maga akkor majd verset fog írni.

Dal Pál erre a levél után nyul és elolvassa. Amikor a végére ér, kinyújtja a karját, hogy éppen a papirkosár fölé érjen, azután kinyitja a markát, a levél pedig hull, hull aláfelé, mint összel a falevél. Befejezván pedig ezt a nemes egyszerűséggel megcsinált műveletet, folytatja az írást ott, ahol elhagyta.

Olló Tihamér: Maga megint adja a cinikust. Maga megint henceg. Maga jobban tenné, ha ezt a riportot, amely bizonyosan megint érdektelen és sablonos, nem írná meg, hanem költene e helyett. Maga tud érzelmesen és szépen költöni, ha akar. Maga azonban akarni nem szokott. Magának ez a legnagyobb baja.

Dal Pál: befejezi közben a cikkét, leitatja az írást, félretolja a lapokat, a kézirat-papírosokat és az asztalán szanaszét heverő egyéb holmit, belenyul a papirkosárba, ahonnan egy csomó papírost huz ki, kikeresi közülről Strófa Zsófi levelét, egyenesre simítja a gyüremléseit, rábökös az ujjával többször és dühösen a levélre és közben ezt a szónoklatot tartja Olló Tihamérhoz:

— Sok okos emberrel csevegtem már, de olyan barommal, mint a szerkesztő úr, még soha. A szerkesztő úr olyan hülye, hogy nincs tisztában sem azzal a közjogi állással, amelyet én ennek a redakciónak az alkotmányos éle-

tében elfoglalom, sem azzal a limonádés naivsággal, amely a csél-csapi lányokkal ilyen hangú leveleket írat. Hát mi vagyok én elsősorban a Magyar Híradónál: riporter-e, vagy dalköltő-e? Nem akarom a hangját hallani, ne feleljen. Riporter vagyok először is. Aztán megint riporter vagyok, aztán ismét riporter és csak jóval később, amikor minden létező és nem létező riportmunkát elvégeztem, csak akkor vagyok itt aktuális versek házi poétája. Mivel pedig riport annyi van, hogy no, időm tehát verselésre annyi van, hogy no. Ez a két no az oka annak, hogy a Magyar Híradó Pegazusa be van kötve az istállónkba...

Olló Tihamér: Maga nekem ne csevegjen. Magának az előterjesztésére én kíváncsi nem vagyok. Maga fogja meg e helyett a tollat és költsön.

Dal Pál: Higgye el, megköltöttem volna szokásos tavaszi dallamát a tavasznak hivatalos beköszöntésekor is, de olyan hideg volt, hogy nevetséges lett volna, ha tavaszi dalt közölt volna a Magyar Híradó.

Olló Tihamér: Maga verset adjon és ne beszéljen.

Dal Pál: jó, de inspiráció kell ám ehhez. Érezni potyán nem lehet!

Olló Tihamér: Magának a nyílt célzásait megszoktam érteni. Maga most előleget szeretne. Magának azonnal ki is utalok tíz koronát, de csak úgy, ha megígéri, hogy még ma kapok verset a tavaszról.

Dal Pál: Jól van! Kap!

*

Dal Pál: Maga elé terít kéziratpapirost, belevágja a tollat a tintatar-tóba és gyárilag költeni kezd:

*Szeretettel üdvözöllek
Büvös-bájos, szép távasz!*

Eh, öt pengőért nem dalolunk komolyan. Krokizzunk inkább kötött beszédben.

*El sem hinnéd, aranyhaju
Halványarcu kedvesem,
Márciusnak vége felé
Mennyi zöld vers megterem.*

*Annyi rügy ki sose hajtott,
Ahány verset csinálnak
S olyan sokszor nem hajtják ki
Mezőre a libákat.*

*Rügyezik a fának ága
S rügyezik a deres orr,
Kihajt a lomb, kihajt a rügy
S kihajt a libapásztor.*

És így tovább . . .

Gondolatok.

AMBRUS ZOLTÁN.

Minden élet: tragédia, de ez a sok tragédia néha vígjátékokból alakul ki, ami azt bizonyítja, hogy a tragédiák és vígjátékok anyaga ugyanegy, vagyis: nincsenek vígjátékok, csak olykor vígjátékoknak tűnnek fel, a közönbös néző előtt, a tragédiák egyes részletei.

A biborban születettek utánozhatatlan hanghordozása, melyben mintha koronázási harangszó ünnepiességétől a szemtelenség éles diszkántjái a hangok egész világa bennfoglaltatnék, mindig megigézi azokat, akik csak rózsabokorban jöttek a világra.

Tóni.

TÖMÖRKÉNY ISTVÁN.

Átmegyek a kapáshoz, ahol gyertya ég az asztalon s a körül hallgatag ülnek az emberek, egy-két szót vetve néha egymáshoz. A kapás a padon dohányt vág, a vén ember mindig dohányt vág kaszavásból készült késsel, ha egyéb dolga nincs. A pipája akkora, mint egy nagyobb gyűszű, az Isten tudja csak, mint tudja vele a tömérdek dohányt fölpipálni. Két szomszéd ül az asztalnál, a fiatal kocsis két karján könyökölve bámul hol a gyertyára, hol a kapás lányára, ki szokása szerint nem csinál semmit, ül a kemence sarkán s egyik lábafejét dörzsöli a másikhoz. Az asztal fölött, a mestergerendán sorjába akasztva a téli csizmák s az ünneplő kalapok függnek.

Hátul, a legsarokban ül a Tóni fiú, egy szörnyű nagy kalappal a fején, abból csak a hosszú, sovány, fehér orra látszik elő. Még kisgyerek korában nyomták e kalapot a fejébe, azóta elválhatatlanok. Az ember azt hinné, hogy az idők folyamán Tóni elkeptatta a kalapot, azonban tavaly az majdnem fordítva történt. Mióta csak él, folyton beteges a Tóni, baját nézték már fejbajnak, mellbajnak, gyomorbajnak, de senki sem tudja, mi belőle az igaz. Vékony, vánnyadt gyerek, bármi könnyű munkát adnak neki, elszökik mellőle s később a semjéken lesz megtalálható, amint lehajtott fejjel áll és meredten nézi a fűvet. Duzzog és furesa hangján olykor különös nótákat fúj, miket senki sem ért, ha közeledik valaki, abban hagyja. Valami nyolc éve pálinkázott itt a kapás egy szomszédvalal ebben a szobában, aztán virtusból birkoztak, Tóni segíteni akart az apjának, de a szomszéd úgy elrugta, hogy az ágy alá esett és eltört a lába. Sokáig feküdt vele, de a csont csak összeforrt. Nem is fáj neki, csak akkor panaszolja, ha tejet kell bevinni a városba, ellenben ha a vásárra kell menni, ahol komédia is van, nem fáj a lába. Két éve a mellével volt nagyon beteg, a messzi orvos, akihez kocsin vitték, egyszer megnézte s azt mondta, hogy többet akár ne is hozzák. Tavaszidő volt, subában feküdt a napon az ereszet alatt, senkihez sem szólt, csak akkor emelte föl a szemét, ha valamely szomszéd-asszony megállt előtte és azt mondta:

— Hát ez nem halt még mög?

Igy volt vagy egy hétig, akkor egyszerre turós tésztát volt ehettek. Evett, nem szólt semmit, megint evett, megint nem szólt semmit s e kettős dologban apránként föllábadt, bár sohasem lesz ő tökéletes.

Tóni most is hallgat, mert éppen nem szeret beszélni, csak a másikat hallgatja, hogy az mit mond.

— Beszélj már Tóni te is valamit — biztatom, hogy ugyan hátha szól. — De nem szól.

— A gyűvő évben már legény löszöl, aztán mégis ilyen buszma vagy — korholja a kocsis.

Azt mondja most a Tóni, duzzogva a kalapból.

— Ha éh legéhn löszök, mihndöhn vasárnap lösz bevert fej a csárdába. Az apja derülten tekint körül.

Szól a harang.

BÉKEFI LÁSZLÓ.

Szól a harang
Giling-galang
Esküvőre.
Szép menyasszony
Szőke lányka
Lép a templom
Lépcsőjére...
Szól a harang
Giling-galang.

Szól a harang
Giling-galang
Bús a hangja,
Most álltak az
Oltár elé,
A pap őket
Összeadja...
Szól a harang
Giling-galang.

Szól a harang
Giling-galang
Bús a szőja...
Valahol egy
Halott kézből
Kiesett egy
Hervadt rózsa...
Szól a harang
Giling-galang.

SZEGEDI MŰTERMÉK.

HELLER ÖDÖNNÉL.

DR. DOMOKOS LÁSZLÓ.

AZ A PARÁNYI MŰVÉSKOLÓNIA, MELY A MI VÁROSUNK TALAJÁBÓL SARJAZOTT ÉS A MI LEVEGŐNKET FESTI VÁSZONRA, EGY RENDKÍVÜL ÉRDEKES EGYÉNISÉGGEL GYARAPODOTT AZ UTÓBBI IDŐBEN. EZ A SZINES ÉS ÉRTÉKES EGYÉNISÉG, HELLER ÖDÖN, KINEK ELŐREHALADOTT ÉS KOMOLY MŰVÉSZETÉRŐL NÉHÁNY SZÓT AKARUNK ITT EJTENI.

HELLER A NAGYBÁNYAI ISKOLA HAGYOMÁNYAI SZERINT TANULTA MEG A VILÁGOT ISMERNI, ONNAN MERITETTE TULFÉLÉNK SZINHATÁSAINAK MELEG HARMÓNIAJÁT. AZUTÁN KÜLFÖLDRE MENT ÉS PÁRISBAN, MEG MÜNCHENBEN SZÉLESBITETTE LÁTÓKÖRÉT.

A NEMZETI SZALON KIÁLLÍTÁSÁIRÓL BIZONYÁRA EMLÉKEZNEK RÁ AZOK, KIK ELŐTT EGY-EGY ÚJ TEHETSÉG IZMOSODÁSA A LEGVONZÓBB BIOLÓGIAI JELENSÉG S AZ EGYÉNISÉGEK VIRÁGZÁSÁNAK MAI ARANYKORÁBAN OLY SZIMPATIKUS MŰELVEZET. HELLER ÖDÖN A LEGHATÁROZOTTABB KOLORISTÁK EGYIKÉ: MŰVÉSZETÉNEK KARAKTERIKONJA ÉPEN A , AMI A MŰVÉSZET MAI FEFOGÁSÁNAK EGÉSZ IRÁNYÁT JELZI EGYSZERSMIND. EGYIK ERŐSSÉGE A PASZTELL, EBBEN IS A SZINEK GAZDAG VÁLTOZATA VONZZA. PORTRÉT ADNI PASZTELLBEN: KÖRÜLBELŐL OLYASFÉLE, MINT SZURNI ÉS ÖLNI EGY ÁRTATLAN IRÓTOILLAL, AZAZ URALKODNI AZ ANYAGOKON ÉS AZ ESZKÖZÖKÖN. HELLER IGEN FINOM ÉRZÉSŰ PORTRÉ-FESTŐ, KÉPEI A MŰVÉSZETI ESZKÖZÖK ÖSSZES RAFFINÉRIÁINAK ISMETELTÉRŐL TESZNEK BIZONYSÁGOT.

NEM KEVÉSBÉ SZERETI A TÁJKÉPET ÉS A GENRE MINDEN FAJÁT; MINDKETTŐBEN IGEN FIGYELEMREMÉLTÓ DOLGOKAT PRODUKÁLT MÁR EDDIG IS, MŰVÉSZETÉNEK KEZDETÉN. TALÁN FELTŰNNÉK A FIGYELMES SZEMLELŐNEK, HOGY TEVÉKENYSÉGE MEGHATÁROZOTT KERETEK KÖZÉ VAN SZORITVA S A RÉALÍTÁSOK GAZDAG VÁLTOZATA SOKKAL SZÉLESEBB KÖRBE MOZOG, MINT AMENNYIT MEGLÁT ÉS KIFEJEZ, DE HISZEN ÉPEN ABBAN VAN AZ EGYÉNISÉGNEK LEGFŐBB ERŐSSÉGE, HOGY MINDENT A MAGA PERSPEKTÍVÁJÁBÓL NÉZ MEG ÉS A LEGPARÁNYIBB ÉLETJELENSÉGRE IS RÁNYOMJA A MAGA SZUVERÉN INTUÍCIÓJÁNAK BÉLYEGÉT. HELLER NEM SOK IDEIG MARAD NÁLUNK, SZEGED CSAK AMOLYAN ÁTMENETI STÁCIÓJA. A RÉGI KEMÉNDY-HÁZBAN ÜTÖTTE FÖL SÁTORFÁJÁT, MŰTERMÉBEN VAN NÉHÁNY POMPÁS KÉP, MELYEKÉRT IGAZÁN KÁR VOLNA, HA NEM MARADNÁNAK ITT VALAMELYIK SZALONBAN. ÖRÖMMEL LEPLEZZÜK LE ŐT, KI OLY FINOM IZLÉSSSEL REJTŐZÖTT EDDIG A NYILVÁNOSSÁG ELŐL.

Az elnémult és megszólalt hegedű.

KANIZSAI FERENC.

Ne vessünk mink is rajta: jusson eszünkbe, hogy nem mindig hívták Gastonnak, volt ő kezdetben Gedálje is. Mikor a szegény kicsi Gedálje megszületett (valahol Galiciában), az atyja, egy jámbor zsidó kántor, vallásos énekeket üvöltött a másik szoba sarkában. Panaszos, ordító hangok voltak ezek; félelmesek, mint a holdat imádó, felborzolt szőrű eb vonítása. E különleges dalok szárnyán jött a világra Gedálje és távozott el az anyja, egy roppant sovány, beteges zsidónő.

— Jehova, Jehova, minek sujtottál ily kegyetlenül! Hiszen ez a fiúcska szörnyeteg. Bár inkább ez mult volna el az anyja helyett . . .

Valóban, a jámbor zsidók vizes tekintetével merengő kántor nem lehetett büszke a fiúcskára. Nyomott arca kutyafejet mutatott és hosszú törzse, kurta végtagjai négykézláb való járásra látszottak őt predesztinálni. A kis Gedálje, növekedvén, mégis csak két lábon tipegett; ki a szobából azonban nem igen ment. Nótákat dudolt folyton, ismeretlen, különleges és nyöszörgő nótákat; amikben a távol keleti tájak után való epedés . . . no és igen valami kutyaszerű bánatos hűség vonaglott. Lelkébe beültethettek ezek a dalfakasztó csirák, miket alighanem a születés nehéz perceiben való üvöltés, atyjának üvöltése Jehovához, már az első lélegzetvétellel kirügyeztetett.

A dudolgaató Gedálje, mikor hat éves lett, kapott szomorú atyjától egy kicsi hegedűt. Olesót, pirosat és nyávogót. De a kis Gedálje addig cincogott kóc-hurjain, mignem fölfedezte a hangszer lelkét. Behunyt szemmel kezdet- és végnélküli nótákat tudott rajta és ezért a szomszédok krajcárokat adtak neki.

Mikor bar-micve lett belőle, vagyis amikor fölcseperedett, tizenhárom éves korában az összegyűjtött garasokon eléggé rendes hegedűt vásárolhatott számára atyja, aki értett a hegedűhöz, mint afféle kántor. Kéz alatt vette és átadván Gedáljének, így szólt:

— Fiam, el ne add ezt a hegedűt. Ezreket megér. A szava édes, mint a méz, és harsogó, mint az orgona. Most eridj és élj meg a muzsikádból.

Aldólag tette kezét a Gedálje kutyafejére és elbocsátotta. A küszöbről utána nézett mindaddig, míg a kullogva bicegő Gedálje eltűnt az országút kanyarulatában. Sohasem látta viszont. Meghalt anélkül, hogy újra kebléhez szoríthatta volna fiát, akit utált és imádott is egyszerre.

Az országút kanyarulatánál új világ következett. Gedálje süvegébe nemcsak krajcárokat, de hatosokat és később forintokat is dobtak, — sőt egynémely szép hajadon rózsát tűzött mellére. Egy-egy ilyen rózsának tövise megvérezte a Gedálje szívét, — ah, mert indulatosan érzékeny szíve és a fájdalomhoz hű kutya szíve volt — és ilyenkor új nóták, még bánatosabbak, még epedőbbek keletkeztek és a forintok bankókká növekedtek.

Még nem volt husz éves, mikor már fényes termekben hegedült és tiszta, hótiszta ingben, gyönyörű fekete frakkban. Öreg zsidó kántor, vajjon ha élne és láthatná ezt a fiatal, szomorú embert, ráismerné-e fiadra? Már nem Gedálje az ő neve. Ősei nevét a rongyokkal együtt le kellett dobni és lett belőle frakkos, nyakkendő, lakcipős Gaston . . . Hanem hegedülni . . . Uristen! Hogyan tudott hegedülni!

Amit játszott, azok nem voltak koncertdarabok. Behunyta a szemét, vagy belémerezt az izzó levegőbe és játszotta azt, ami éppen eszébe jutott, ami éppen a lelkéből fakadt. Ez volt művészetében a csudálatos. A kutya, mely a holdra vonít: ez volt az ő zenei lelke . . . Félve remegő, alázatos, epedő és bánatos . . . És vonzották, ingerelték, lebűvölték őt a hold, a csillagok . . . meg a virágok, miket eléje szórtak . . . Könyecseppek, amiket hölgyek szemébe csalt, fájdalmak, amiket szívükbe ültetett. És a hölgyek sokszor az ő szomorú dalain delejeződtek szerelmes nőkké: de más férfiak karjába omoltak odaadón. Gedálje elbűvölte a szíveket, de mások számára ő páratlan maradt és az ezresei szaporodtak . . .

Harminc éves korában még rutabb lett. Szörnyen gazdag . . . és hegedülni boszorkányosan hegedült. Ekkor összehozta a végzet ő vele . . .

Ő talán a legszebb, igen: egészen bizonyosan a legszebb volt mindazon hölgyek sorában, kiken valaha megpihent a szeme. A neve: Aline; és egy koncerten találkoztak, valahol Angliában. Aline zongorázott. Egyike volt a leghíresebb művésznőknek és játéka ezerszeresen felfokozta szépségét. Azon a koncerten Gaston csak neki hegedült és úgy hegedült, mint még soha. A közönség tombolt. Virágcsokrot zúdított rá. De Gaston mereven állt a virágzárban és mindegyre csak Alinet nézte, magát ekként biztatván:

— Megpróbálom. Hiszen vak. Nem látja, milyen rut vagyok. És ha nem lesz az enyém, megölöm magamat. Nem. Összetöröm a hegedümet. Ez több a halálnál.

Másnap estére együtttest kellett játszaniok és e végből délelőtt fölkereste Alinet a szállodai lakásán. Üdvözölték egymást és észrevette, hogy a bájos hölgy keze megremeg az ő kezében. Hozzáfogtak a próbához.

Aline néhány érzelmes akkorddal kezdte. Aztán felsírt Gaston bánatos hegedűszólója. A hegedű és a zongora panaszosan felelgettek egymásnak. Befejezésnél, ahol hatalmas tünemények, viharzó tenger dördülése, villámló égbolt szétszakadása, majd kibékítőleg narancsfák növekedése keletkezett a hegedűvonó varázssvesszőszerű bűvös lendületei szerint . . . már megértették egymást és Gaston a gyönyörtől zokogva hajtotta fejét Aline ölébe . . .

— Hát szeretsz?

— Szeretlek . . . Te vagy az első szerelmem . . . Az első, az utolsó: az örök, az egyetlen . . .

Visszavonultak a hányatott művészpályáról. Tehették: volt hozzá pénzük több, mint elegendő. Valahol Erdélyben, falvaktól távol, egy festői hegy oldalán Gaston kastélyt építtetett és idehozta feleségét, a gyönyörű és vak asszonyt.

Éltek boldogan és Gaston nem hegedült. Az elhanyagolt hangszer, elszakadt hurokkal, elfelejtve pihent . . . sorvadt . . . csaknem oszlásnak indult, mint egy holttestem.

De azért felfödözte őket valaki. Gastonnak egyik rajongó embere, az egyetemi orvostanár.

— Hát így kell titeket kinyomozni? Ez a barátság? Na most itt maradok egy hétig.

A tanár, egy jószívű aggastyán, az asszony szemét fürkészte és arról beszélt, hogy itt nincs vakságról szó. A hályognak egy ritka esete van itt és egy ügyes operáció, melyet ő biztos sikerrel vállalna, visszaadná az asszony szemvilágát.

Keserű napok következtek. Gaston ezt nem akarta engedni, de az asszony ujjongva tapsolt örömeiben:

— Oh bácsi, édes professzor bácsi! Az Isten küldte! Hogy vágytam tudni, mi az az arany, mi az a fényes . . . Ezt mindig mondják . . . De én nem tudom elképzelni . . .

Az operációt megakadályozni nem lehetett és gyöngételenség nélkül megtiltani sem. Aline sirva könyörgött, hogy egyezzek bele.

Bele is egyezett. De a cselédséget elküldte. És mialatt felesége homályos szobában feküdt egy hétig, nehogy egyszerre találkozzván a fény és a színek teljes intensivitásával, valóban megvakuljon, — e napok alatt Gaston a közeli falukat járta és azt nézte, kik a legrutabbak. Szakácsnének egy valódi boszorkányt fogadott, inasnak egy gnómot és kocsisnak magát a sátánt.

Aline egy hét alatt kimehetett a kastély alatt elterülő kertbe. Sirt, kacagott a gyönyörűségtől és örjöngve hempergett a fűvön. Majd az urához simult, mint a hizelgő cica és csókolta, harapdálta:

— Jaj, de szép vagy! Gyönyörű vagy Gaston! Most, hogy láthatlak, ezerszer jobban szeretlek . . .

Gastonnak az arca elborult és elhatározta, hogy vigyázni fog az asszonyra. Aline azonban mégis szerét ejtette a szokásnak és egy teljes

délutánon távol járt. Este került haza és szerelmesen borult az ura lába elé:

— Bocsáss meg, hogy engedelmed nélkül a faluba merészkedtem. Nem teszem többet. Szörnyű, amit láttam. Most is borzadok . . . Ah, olyan jó itt a sziveden megpihenni.

— Mi bajod?

— Jaj, teli van a falu, a világ rémekkel. Szörnyetegek járnak csupasz, sárga arccal, kerek pofával mindenfelé. Jaj, be rutak . . . Egy sincs olyan, mint te! Oh, te, te . . . te csudálatosan szép ember, — oh te Istenem! Imádlak!

Letérdelt előtte. Gaston végre megnyugodott. Ez az asszony rajta tanulta a szép fogalmát és az igazi szépeket rutnak látja. Most már nem aggódott . . . És a hegedűnek semmi reménye sem volt, hogy újból megszólal valaha.

Hogy fizetik az írókat?

U. L.

E téren is, mint nagyon sok dologban, Amerika vezet. Például Mark Tawin, a híres humorista harminc centet (1 korona és 50 fillért) kap minden leírt szó után. Az teljesen mellesleg, hogy miről és mennyit ír és hogy a leírt dolog lát-e valaha nyomdafestéket vagy nem. Ha a fenti számítást vesszük alapul, Mark Tawin minden megírt hasáb után 360 dollár (1800 korona) jövedelmet huz s miután évente 200 hasábot ír: évi jövedelme 70.000 dollár (350.000 korona). Mark Tawin szerződése egész életére szól. A nagy humorista most saját életrajzán dolgozik. Az írást már megunta és gyorsírójának diktál. Három órai munka vagy diktálás után 1000 dollárt (5000 koronát) keres. Munkáit kizárólag Harvey George, a Nort American Rewiew kiadója és szerkesztője hozza piacra.

Ugyancsak Harwey foglalkoztatja Amerika másik legnagyobb íróját: Howells Dean Williamt is. Mindenki tudja, hogy Howells Harwey tette azzá, a mi. Néhány évvel ezelőtt Howellsnek már volt ugyan valamelyes irodalmi neve, de sehogy sem tudott zöld ágra vergődni. Tele volt gonddal, adóssággal. Iszonyu volt a helyzete. Végre aztán gondolt innerészet és nagyot: fölkereste Harweyt és fölajánlotta munkásságát. Megegyeztek. Howellsnek Harwey gondtalan, fényes életet biztosított, kifizette adósságait s ma Howells Amerika egyik legnagyobb, legünnepeltebb, legdivatosabb írója.

Hogy Howellsnek mennyi a jövedelme, hogy mit keres, azt Harweyn kívül senkisé nem tudja. Howells szerződése szintén egész életre szól. A Munsey's Magazine azt írja, hogy Howells 50.000 dollárt kap évente Harweytól s hogy ez a jövedelem arra az esetre is biztosítva van Howells számára, ha éveken keresztül, vagy már egyáltalában nem is írna többé egy szót sem.

Kétségtelen, hogy úgy Mark Twain, mint Howells jövedelme fejedelmi. Mark Twainnél is jobb szerződése volt azonban Conan Doyle angol írónak, a ki kiadójától minden leírt szó után egy dollárt (öt koronát) kapott. A régi római világban, úgy tudjuk, hogy Vergiliusz volt a legjobban fizetett író. Vergiliusz az Éneisz minden soráért egy-egy aranyat kapott Juliusz Cézár anyjától.

Winston Churchill angol író három regényével 400.000 dollárt (2.000.000 koronát) keresett. Mrs. Ward Humphreynak minden egyes regénye jövedelme 50—100.000 dollárt (250.000—500.000 koronát). Az amerikai neves, keresett írók legnagyobb része percentre dolgozik. Az író rendszerint 20 százalékot kap a könyvek árából, ami tekintélyes summára rug, mert Amerikában minden jobb könyv elkéi legkevesebb százezer, de nagyon sokszor fél millió példányban is.

Dal.

M. E.

Eretnek voltam, ki mindent tagadott
Az Istent, mennyet és a pokolt.
Bűnös voltam, ki e hitetlenségért
Már réges-régen meglakolt.

Szeress szerelmem, hiven engemet!
Szívem őszinte, sosem volt hamis.
Szeress nagyon, én szép szerelmesem
Legyek Istenéd, mennyed s poklod is!

Hát bizony a nőnek jogai is vannak. Bár eddig úgy hitték, hogy az asszonynak csak kötelességei vannak. A feministák mozgalmának az a célja, hogy a magyar társadalom asszonyait felvilágosítsa, a hiveket táborába fogadja, a kétkedőket megnyerje az igaz ügynek, hogy megépítse a magyar női társadalom jogainak kunyhóját. Szerényen kezdjük — a kunyhó még palotává tömörülhet. Azokat, akik ügyünk sikerében kétkednek, akik ellen-szenvvel viseltetnek a feminizmus törekvései iránt, a nyílt, becsületes ellen-ségeket meggyőzni igyekszünk, ám nem zárkozunk el a jó tanács elől sem és igaz önismeréssel orvosoljuk hibáinkat. Küzdünk a nők szavazati jogáért, a munkaidő leszállításáért.

A művelt társadalom asszonyait felvilágosítjuk a női mozgalom szükség-séges voltáról. Itt az ideje, hogy végre belássa az elvakultak, a maradiak serege, hogy a *szükség* viszi rá a nőket arra, hogy jogaikért küzdjenek. A megélhetés mind nyomasztóbb, a férfiak önjelétől már csak igen nehe-zen alapíthatnak házi tűzhelyet.

A nőknek is ki kell venniök a részüket a létért való küzdelemből. Az asszony méltán megkövetelheti, hogy a jogokban ép úgy részesülhessen, mint férje.

Ügyünk igazságát a hatalmas szónoklatoknál százszor meggyőzőbben hirdeti maga az *élet*. Az agyongyöttrött, munkában elesigázott asszonyok lel-kébe önbizalmat csepegtetni, reményt kelteni egy új, egy jobb jövő iránt: ez a mi célunk.

Egyelőre azon a ponton állunk, hogy a külföld női mozgalmainak eseményeit figyelemmel kell kísérnünk, tanulnunk kell az előrehaladottak-tól, példát kell vennünk az uttörőktől.

Új élet küszöbén áll az asszony, vissza-vissza tekint a múltba, — küzd, el-elcsügged, tétovázik. Gondoskodni fogunk róla, hogy a csüggedés, a tétovázás percei minél ritkábban jelentkezzenek, hogy asszonyok együtt haladjanak a férfakkal, hogy a mindennapi kenyérért való küzdelemben segítőkészet nyújtsanak egymásnak. A kezdet kezdeténél állunk. Most még csak dereng, de felragyog majd az asszonyok ügyének napja is s az új élet, egyszersmind jobb élet is lesz. A nőknél áll, hogy így legyen.

Szegedi út- és névmutató.

Vogel Antal: Szegedi út- és névmutató (200 oldal. Traub B. és Társa kiadása, Szeged.

Igen házagpótló könyv hagyta el a sajtót „Szegedi út- és névmutató” címen, a mely könyv-nek Vogel Antal a szerzője. Alig hogy meg-jelent, máris oly nagy kelendőségnek örvendett, mely csak arra következtetett, hogy megfelel cél-jainak és feladatának. A könyv tartalmazza az összes állami, városi s magánhivatalokat, ügyvé-dek, orvosok, továbbá az összes köz- s magán-egyleteket, ugyszintén a kereskedők s iparosok teljes névsorát.

A város nevezetesebb épületeit külön sorolja fel s azokat képekkel illusztrálja. A kirándulási és az üdülő-helyeket szintén teljes számban so-

rolja fel, a melyekhez természetesen a legké-nyelmesebb csatlakozást adja utba igazításul. Megtaláljuk még a könyvben az összes Szeged-en működő állami, városi s magán-hivatalnokok címeit, ami szintén igen üdvös dolog, mert egyszersmind címár gyanánt is szolgál a könyv.

Ez a csinosan kiállított könyv, úgy a vidékiekre, mint helybeliekre igen fontos, mert megkönnyebbíti a sok fáradságos ut vesződsé-gét, s ezért ajánljuk az összes hivataloknak, a kereskedő és iparvilágnak.

Megrendelhető Traub B. és Társa könyvkiadó hivatalában, s bármely könyvkereskedő útján. Ára 2 korona.

Irodalmi ujdonságok.

Dr. Grawitz Ede, A mindennapi élet egész-
ségstana 2.—

Kaphatók :

Traub B. és Társa

könyvkereskedésében.

S z e g e d, Klauzál-tér, Kiss D.-ház.

Zenemű ujdonságok.

Wilde Oszkár, Mesék, történetek és költemé-
nyek prózában, fordította Mikes Lajos 4.—
Lyka Károly, Kis könyv a művészetről 3.—
Harsányi Kálmán, Homo és Homunkulus 1.—
Feszty Árpád, Árva Bandi 2.—
Notari Az „amolyan“ nők 2.—
Vezérfonál az önkéntességre képesítő vizsgá-
laton megkívánt összes tantárgyakból 3 kötet 12.—
Krafft—Ebing, Psychopathia sexualis 12.—
Sztármáry Sándor, Nagyvárosi erkölcsök 3.—
Kalmár Gyula, Hazug törvény, társadalmi
dráma három felvonásban 1.50
Dr. Guthy Soma, Homosexuális szerelem
(Tuzár detektiv naplója) 2.—
Dr. Falk Zsigmond, Mozgó fényképek 5.—
Frank Wedekind, Tavasz ébredése, szinmű,
fordította Szini Gyula —.60
Gavult és Charvay, Josette kisasszony, a fele-
ségem, vígjáték négy felvonásban, fordította
Góth Sándor —.60
Upton Sinclair, Az ipar báró 2.—
Deréki Dezső, A dalárdisták, bohózat 3 fel-
vonásban 1.50
Zempléni Árpád, Bosszu 1.—
Sugár Ottó, Mit nyújtanak az állam és a vá-
rosok az iparnak? Előszóval ellátta Szerényi
József kereskedelemügyi államtitkár 4.—
Tábori Kornél és Székely Vladimir, A bűnös
Budapest 1.—
Tábori és Székely Vladimir, Nyomorultak,
Gazemberek 1.—
Földes Imre, Császár katonái 2.—
Vermes Zsigmond, Bankisme 2.—
Somogyi Henrik, A magyar szent korona or-
szágai, — Bosznia, Hercegovina és Dalmácia
posta, távirat, távbeszélő (telefon), vasuti, gőz-
hajózási állomásainak járásbírói és törvény-
széki székhelyeinek helység névtára 2.—
Légrády Károly, A spárga termelés kézi-
könyve —.40
Magyar Ungár Vilmos, A klasszikus és a re-
neszánsz építőművészet formái 2.40
Dr. Ewald K. A., Az ép és beteg gyomor
bél, máj és vese egészségstan 2.—
Orcy Emma, A vörös Pimpernel 2.—
Farkas Emőd, Diákhonvédek a szabadság-
harcban —.40
Davis Gusztáv — Lipchütz Leopol, Cretchen
tréfa 3 felvonásban —.60
Balogh Ernő, A magyar nyelv és a válasz-
tási reform —.40
Szabados József, Gabonakereskedők és ter-
melők kézikönyve 3.—
Gutius (Guti Soma dr.) Jeles firmák. Humo-
ros törvénytörvényi karcolatok 1.—
Gutius (Guti Soma dr.) Mákvirágok. Humoros
törvénytörvényi karcolatok 1.—
Gutius (Guti Soma dr.) Keresztkérdések. Hu-
mosos törvénytörvényi karcolatok 1.—
Gutius (Guti Soma dr.) Csendélet. Humoros
törvénytörvényi karcolatok 1.—
Gutius (Guti Soma dr.) Budapesti típusok.
Humoros törvénytörvényi karcolatok 1.—
Gutius (Guti Soma dr.) A törvény nevében.
Humoros törvénytörvényi karcolatok 1.—
Gutius (Guti Soma dr.) Nevető vádlottak. Hu-
mosos törvénytörvényi karcolatok 1.—
Dr. Neumayer János, Az orr, a garat és gége
egészségtana ép és beteg állapotban 2.—
Szinnyei József, Magyar írók élete és mun-
kái 12 kötet. 8 füzet 1.—

1. Jámor, Dédié á ma femme Séré nade
partitür 5.—
1. Haines Herbert—Baker E. velyn, Bál-
királynő 3.—
Huska, Tündérszerelem I/II. 6.—
Huska, Tündér keringő 1.50
Huska, Tücsök induló 1.50
Verő György, Két piszkos kis kezecke 2.—
Huber Gyula, Szívből a szívnek 2.—
Székács Aladár, Három eredeti dal :
1. Fülembé cseng egy dal . . .
2. Reggel este . . .
3. Van egy kis kék ruhás leány . . . 2.—
Fráter nóták :
1. Korán reggel harmatos a lilium.
2. Titkos érzés keletkezik szívemben.
3. Sir a madár, sir a száraz ágon. 2.—
Radics Béla :
1. Szabad minden imádságnak.
2. Sarkantus nóta 1.20
Bihari Jenő, Azt az egyet 2.—
Kálmán—Bakonyi, Tatárjárás I/II. 6.—
Kálmán—Bakonyi, Tatárjárás indulók 2.40
Kálmán—Bakonyi, Tatárjárás keringők 2.40
Kálmán—Bakonyi, Tatárjárás teljes zenéje 8.—
Bihari Jenő, Kuvik 2.—
Hetényi Albert, A pesti agár 1.80
Doppler, Török ima és kar „Vanda“ című
operából 1.60
Fajber Zoltán, Tatai nóták 2.—
Farkas Pál, Első szerelem 2.—
Lehár Ferencz, Der Mann mit den drei
Frauen I/II. 6.—
Lehár Ferencz, Der Mann mit den drei
Frauen Valzer 2.40
Fráter Loránt, 101 dal III. 3.—
Hetényi Albert, A hárem hölgy 1.80
Hetényi Albert, Krumppli kapálás után
és dal a Vörös Marcsáról 1.80
György Mór, Reverie (Merengés) 1.80
Pete Lajos, Két somogyi nóta 1.60
Fall Leo, A dollárkirálynő I/II. 6.—
Nem ver meg engem az Isten 1.—
Hetényi Albert, Cabaret dalok :
1. Wekerle mondta
2. A kávéházi ember
3. Chettó dal (Hová? Hová? Szép édesem) 3.—
Zerkovitz Béla, Tavasz dal 1.80
Modern költők albuma.
Szirmay Albert } Operettek, Szalonpié-
Mäder Dezső } ckek, Tánccok, Dalok,
Lehár Ferenc } Cabaret számok és egyéb
Hetényi Albert } kuplék gyűjteménye 5.—
Zerkovitz Béla }

Kaphatók :

Traub B. és Társa

zeneműkereskedésében.

S z e g e d, Klauzál-tér, Kiss D.-ház.

A szerkesztő izenetei.

Sz. G. Érdeklődése érthető. Az a választékos műsor, amellyel a közönség meglegedésére törekszik a szegedi Uránia színház, mindig elismerésre is talál a szegedi közönség részéről. Az elismerést úgy igyekszik megérdemelni ez az elsőrangú mozgófényképes-színház, hogy hétről-hétre új meg új érdekességekkel kedveskedik a közönségnek. — Képek. Április második felében nyílik meg a szegedi képzőművészeti társaság képiállítása a kultúrpalotában. Május derekáig lesz nyitva. — B. K. Temesvár. Szabad. — J. Még mindig nem ad életjelt magáról. — V. C. Közölhetetlen. — *Fiatal mama*. Kaposvár. Szép, hogy még mindig érdeklődik a szegedi társadalmi mozgalmak iránt. Az itteni társadalomtudományi társaság feloszlásáról kapott hír téves. A társaság él, de két hónap óta felolvasások vagy előadások keretében nem adott életjelt magáról.

VASUTI MENETREND.

Rövidítések magyarázata. A nagyobb szám az órát, a kisebb szám a percet jelenti. — Sz. v. = személy-vonat. Gy. v. = gyorsvonat. M. v. = motor vonat. V. v. = vegyes vonat. K. expr. = keleti express. d. e. = délelőtt. d. u. = délután.

A m. kir. államvasutak „SZEGED” állomásán.

Indulás:

Budapest felé: Sz. v. 1⁰⁰ d. u. Sz. v. 4³⁵ reggel. Sz. v. 1⁴⁵ éjjel. Gy. v. 6⁰⁰ reggel. Gy. v. 9⁵⁵ d. e. Sz. v. 8⁰⁰ reggel. Gy. v. 3²⁴ d. u. K. exp. 9⁵⁰ este csütörtökön és hétfőn Sz. v. 5¹⁵ d. u.

Szatymazra: Sz. v. 4³⁵ reggel, 8⁰⁰ reggel. Sz. v. 5¹⁵ d. u.

Temesvár felé: Gy. v. 12⁴⁰ d. u. T. v. sz. sz. 1²⁷ d. u. Sz. v. 2⁵⁵ d. u. Gy. v. 5⁵⁷ d. u. Sz. v. 5²⁵ d. u. Sz. v. 2⁰⁶ éjjel. Sz. v. 4⁵⁵ reggel. Kel. exp. 2⁴⁹ éjjel, csak csütörtökön és vasárnapon.

Nagybecskerek—Karlova felé: Sz. v. 1⁵⁵ éjjel. Motor 6⁰⁴ este. Sz. v. 12⁵¹ d. u. Motor 5¹⁰ reggel, 9⁴⁰ d. e. V. v. 3³² d. u.

Arad felé: Gyors motor 1⁰⁰ d. u. és 6¹⁵ este Aradig. Helyi motor 6⁰⁰ reggel, 10²² d. e., 2⁴³ d. u. Aradig. 4⁰³ d. u. Mezőhegyesig, 7⁴⁵ este Makóig. V. v. 3⁰³ éjjel Aradig. — Gyors motorral I. és II. oszt., helyi motornál csak I. és III. kocsik közlekednek.

Érkezés:

Budapest felől: Sz. v. 10¹⁵ este. Gy. v. 5⁵⁹ d. u. Sz. v. 1¹⁴ éjjel. Gy. v. 1³¹ éjjel. Sz. v. 1⁵⁶ d. e. Sz. v. 2⁰³ d. u. Sz. v. 7²⁰ este. Gy. v. 12⁴⁰ d. u. Sz. v. 7³³ reggel csak Kecskemétről K. expr. 2⁴³ éjjel csak szerdán és szombaton.

Szatymazról: Sz. v. 7³³ reggel. Sz. v. 7²⁰ este. Sz. v. 10¹⁵ este.

Temesvár felől: Sz. v. 12⁵² éjjel. Sz. v. 7⁴⁵ reggel. Gy. v. 9⁴⁹ d. e. Sz. v. 12²⁹ d. u. Gy. v. 3¹⁸ d. u. Sz. v. 6⁵⁸ este. K. exp. 9⁴⁴ este csak szerdán és vasárnapon.

Nagybecskerek és karlova felől: Sz. v. 12³² éjjel. V. v. 9¹⁵ reggel. Sz. v. 2⁵⁵ d. u. Motor 7¹⁴ reggel, 5⁴⁹ d. u., 12⁴⁷ d. u.

Arad felől: Gyors motor 9²² d. e. és 3⁰⁰ d. u. Aradról. Helyi motor 5³³ reggel csak Makótól, 8³⁵ d. e. Mezőhegyestől 11⁵⁰ délben, 2⁰⁶ d. u., 4³⁹ d. u., 6⁴² este Aradról V. v. 9⁰⁸ este Aradról. — Gyorsmotorral I. és II. oszt., helyi motornál csak I. és III. kocsik közlekednek.

A m. kir. államvasutak „SZEGED-RÓKUS” állomásán.

Indulás:

Nagyvárad felé: Sz. v. 10⁵⁹ d. e. V. v. 8 este. Sz. v. 3³⁰ éjjel. M. V. 6³⁵ este Sz. v. 3⁰¹ d. u. Motor 3⁵⁰ d. u.

Szabadka felé: Sz. v. 3⁰⁵ éjjel. Sz. v. 7⁴³ reggel. Sz. v. 3¹⁰ d. u. Sz. v. 4⁵⁵ d. u. Sz. v. 11³⁰ d. e. Sz. v. 8¹⁵ este.

Horgos és Zenta felé: V. v. 4²⁰ reggel. Sz. v. 1³⁵ d. u.

Érkezés:

Nagyvárad felől: Sz. v. 10⁴⁵ d. e. V. v. 7⁴⁰ reggel. Sz. v. 4²² d. u. Sz. v. 11⁰¹ este. M. V. 9⁴⁰ este. Motor 2⁴³ d. u.

Szabadka felől: Sz. v. 12¹² éjjel. V. v. 7⁰⁰ reggel. Sz. v. 2⁵² d. u. Sz. v. 10⁴⁸ d. e. Sz. v. 7⁵³ este. Sz. v. 10³⁶ este.

Zenta—Horgos felől: V. v. 8⁵⁶ reggel. Sz. v. 6⁰³ d. u.

